

ISSN (Print) 2616-678X
ISSN (Online) 2663-1288

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Серия **ФИЛОЛОГИЯ**
PHILOLOGY Series

№1(126)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2019

Astana, 2019

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	Ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	Ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	Ф.ғ.д. проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	Ф.ғ.к., (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассоц. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	Ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	Ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	Ф.ғ.д. проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	Ф.ғ.к., доцент м.а. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 35 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 12/1, тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dihan Kamzabekuly**
Doctor of philology, academician of NAS RK (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology, (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satbayev str., of. 408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31413)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, академик НАН РК (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	к.ф.н., (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассоц. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	к.ф.н., и.о. доцент (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. К.Сатбаева, 2, каб. 408

Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 35 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: +7(7172)709-500 (вн.31413)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

Фольклор және әдебиеттану

<i>Аймұхамбет Ж.Ә., Қараханқызы Ұ.</i> Мета­мәтін құрылымындағы мифтік символика	8
<i>Айтуғанова С.Ш., Дәулетова А.А.</i> Дала патшайымдары туралы аңыз бен ақиқат ...	16
<i>Аққұлы С.</i> Алаш мемлекеттік армиясының құрылуы хақында	24
<i>Доскеева Ш.А.</i> Ә.Нұршайықовтың эпистолярлық мұрасы	39
<i>Дәуітова Г.Р., Сұлтан Е., Мейрамбекова Л.К.</i> Көне эпостағы мифтік кейіпкерлер	46
<i>Еслям А.Б., Алтысбаев Қ.Қ.</i> З.Ахметов зерттеуіндегі Абайдың шығармашылық мұрасы	54
<i>Жүсіпов Н.Қ., Ибраева А.Т.</i> Бекмұрат Уақатов зерттеулеріндегі халық өлеңдерінің жанрлық жіктелуі	61
<i>Қасқабасов С.А.</i> Томирис – «Мәңгілік ел» идеясының символы	69
<i>Кемеңгер Қ.Р., Діл­дә Ж.Р.</i> М.Мырзахметұлы Бауыржан Момышұлы жайында	77
<i>Өскен Ә.М., Қамзабекұлы Д.</i> Алаштану: текстологиялық жауапкершілік туралы (Ә.Н. Бөкейханның «Жаңа мектеп» журналында жарияланған мақалалары)	84
<i>Садықова Р.Т.</i> Халел Ғаббасов: өмір мен өріс мектептері	94
<i>Химмат Сайед Әли әш-Шазли</i> Орыс әйелдерінің қайғылы тағдыры – орыс адамының дара тұлғасы (Е.Чи­жованың «Әйелдер уақыты» романы негізінде)	104

Лингвистика

<i>Әбдуәліұлы Б., Көшкінбай Д.</i> Қазақ лексикасындағы құқықтық ақпараттарды зерттеудің жалпы мәселелері	120
<i>Әубәкір С.С., Біжкенова А.Е.</i> Поэтикалық дискурстың ерекшеліктері	127
<i>Досжан Р.А.</i> Тарихи түбірлердің сөзжасамдық қабілеті	135
<i>Ақжигитова А., Елегенова М., Жанзакова А.</i> Қазақстанның лингвистикалық ландшафтындағы көптілділік белгілері (Астана қаласы негізінде)	142
<i>Сарсикеева Г.К., Байоразова Ж.К.</i> Абайдың 38-інші сөзін орыс және ағылшын тілдеріне аудару: салыстырмалы анализ	150
<i>Сейидова С.</i> Әзірбайжан, ағылшын және орыс тілдеріндегі «Жас» концептісі және оның идиоматикалық өкілдігі	157
<i>Сыздықова Г.О., Шолақова А.К.</i> «Ер Төстік» ертегісінің лингвосомиотикалық аспектісі	165

Тіл мен әдебиетті оқыту әдістемесі

<i>Баекеева А.Т., Тәжібаева С.Ж.</i> Тау-кен саласындағы халықаралық терминдерді аудару	173
<i>Ниязова А. Е., Мукатова М.Н.</i> Көптілді ортада шет тілінде сөйлеудің мультилингвалды әрекетін қалыптастыру	183
<i>Смағұлова А., Мұхаметқалиева Г., Балтабаева Г.</i> Сөздерді құрылымдық ұйымдас­тыру (ағылшын және қазақ тілдеріндегі «мұнай газы» термині)	191

Contents

Folklore and Literary Studies

<i>Aimukhambet Zh.A., Karakhankyzy U.</i> Mythical symbolism in the structure of metatext	8
<i>Aituganova S.Sh., Dauletova A.A.</i> The legend and truth about the steppe queens	16
<i>Akkuly S.</i> About the creation of the Alash state army	24
<i>Doskeyeva Sh.A.</i> A.Nurshaikhov's contribution to the epistolary genre	39
<i>Dautova G., Sultan Y., Meirambekova L.K.</i> Mythical characters in the archaic epos	46
<i>Yeslyam A.B., Alpysbayev K.K.</i> Abai's heritage in Z. Akhmetov's research	54
<i>Jysipov N.K., Ibrayeva A.T.</i> Genre classification of folk poems in Bekmurat Uakatov's researches	61
<i>Kaskabasov S.A.</i> Tomiris - Symbol of the Concept of «Мәңгілік ел»	69
<i>Kemenger K.R., Dilda Zh.R.</i> M. Myrzakhmetuly is about Baurzhan Momysuly	77
<i>Osken A.M., Kamzabekuly D.</i> Alash studies: on textual responsibility (Articles by A.N. Bokeykhan, published in «Zhana mektep») journal	84
<i>Sadykova R.T.</i> Khalel Gabbasov: School of life and development	94
<i>Himmat Sayed Ali ash-Shazli</i> The Tragic Fate of the Russian Women and the Symbol of the Russians Identity (According to the Novel by E. Chizhova «Time of Women»)	104

Linguistics

<i>Abdualiuly B., Koshkinbay D.S.</i> General problems of studying legal information in Kazakh lexicon	120
<i>Aubakir S.S., Bizhkenova A.Ye.</i> Features of Poetic Discourse	127
<i>Doszhan R.A.</i> Word-building ability of historical roots	135
<i>Akzhigitova A., Yelegenova M., Zhanzakova A.</i> Multilingual signs in the linguistic landscape of Kazakhstan (the case of Astana)	142
<i>Sarsikeyeva G.K., Baiorazova Zh.K.</i> Translation of Abays 38 th word info Russian and English: comparative analysis	150
<i>Seyidova S.</i> The concept of "Age" and its idiomatic representation in the Azerbaijani, English and Russian languages	157
<i>Syzdykova G.O., Sholakova A.K.</i> Linguosemiotic Aspect of Fairy Tales	165

Methods of teaching language and literature

<i>Bayekeyeva A.T., Tazhibayeva S.Zh.</i> Translating International Terms for Mining Industry	173
<i>Niyazova A. E., Mukatova M.N.</i> Formation of foreign language speech activity in a multilingual environment	183
<i>Smagulova A., Mukhametkaliyeva G., Baltabayeva G.</i> Structural organization of words («Oil gas» term in English and Kazakh)	191

Содержание

Фольклор и литературоведение

<i>Аймухамбет Ж.А., Караханкызы У.</i> Мифическая символика в структуре метатекста	8
<i>Айтуганова С.Ш., Даулетова А.А.</i> Легенда и правда о степных королевах	16
<i>Аккулы С.</i> О создании Алашской государственной армии	24
<i>Доскеева Ш.А.</i> Эпистолярное наследие А. Нуршаихова	39
<i>Даутова Г.Р., Султан Е., Мейрамбекова Л.К.</i> Мифические персонажи в архаическом эпосе	46
<i>Еслям А.Б., Алтысбаев К.К.</i> Творческое наследие Абая в исследованиях З.Ахметова	54
<i>Жусипов Н.К., Ибраева А.Т.</i> Жанровая классификация народных стихов в исследованиях Бекмурата Уакатова	61
<i>Каскабасов С.А.</i> Томирис – символ вечной идеи «Мәңгілік ел»	69
<i>Кеменгер К.Р., Дильда Ж.Р.</i> М. Мырзахметулы о Бауржане Момышулы	77
<i>Оскен А.М., Камзабекулы Д.</i> Алашоведение: о текстологической ответственности (Статьи А.Н.Бокейхана, опубликованные в журнале «Жана мектеп»)	84
<i>Садыкова Р.Т.</i> Халел Габбасов: Школа жизни и развития	94
<i>Химмат Сайед Али аш-Шазли</i> Трагическая судьба русских женщин – символ идентичности русского человека (по роману Е.Чижовой «Время женщин»)	104

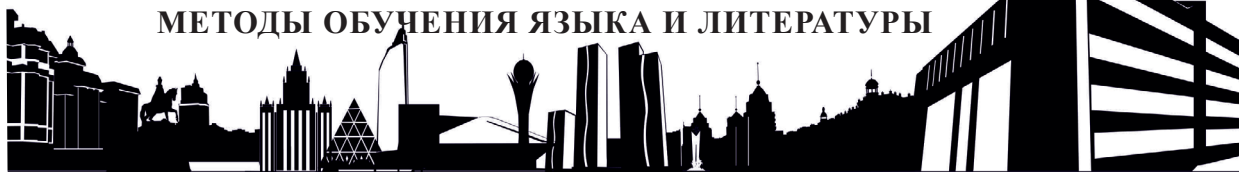
Лингвистика

<i>Абдуалиулы Б., Кошкинбай Д.</i> Общие проблемы изучения правовой информации в казахской лексике	120
<i>Аубакир С.С., Бижекенова А.Е.</i> Особенности поэтического дискурса	127
<i>Досжан Р.А.</i> Словообразовательные важности исторических корней	135
<i>Акжигитова А., Елегенова М., Жанзакова А.</i> Многоязычные знаки в языковом ландшафте Казахстана (на примере Астаны)	142
<i>Сарсикеева Г.К., Байоразова Ж.К.</i> Перевод 38-го слова Абая на русский и английский языки: сравнительная анализ	150
<i>Сейидова С.</i> Концепт «Возраст» и его идиоматическое представление на азербайджанском, английском и русских языках	157
<i>Сыздыкова Г.О., Шолакова А.К.</i> Лингвосемиотический аспект волшебных сказок	165

Методика преподавания языка и литературы

<i>Баекеева А.Т., Тажибаева С.Ж.</i> Перевод интернациональных терминов горно-рудной промышленности	173
<i>Ниязова А.Е., Мукатова М.Н.</i> Формирование иноязычной речевой деятельности в мультилингвальной среде	183
<i>Смагулова А., Мухаметкалиева Г., Балтабаева Г.</i> Структурная организация слов (термин «нефтяной газ» в английском и казахском языках)	191

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ
LETTERS OF LANGUAGE AND LANGUAGE EDUCATION
МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

IRSTI 16.31.41

A.T. Bayekeyeva , S.Zh. Tazhibayeva

¹L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

(E-mail: ¹a_baekeyeva@mail.ru, ²tazhibaeva_szh@enu.kz)

Translating International Terms for Mining Industry

Abstract. The article deals with the issues of international terms, the ways of term building and translation. The authors of the article consider the term building based on the terminological system of mining industry. As a result of research on translating international terms of mining industry in the English, Kazakh and Russian languages, the major ways of word-building calque, and several types of semi-calque have been defined. The authors proposed classification of semi-calque internationalisms based on the principle of forming semi-calque from both SL and TL, and the borrowed lexical material, i.e. complex semi-calque, consisting of the whole units; complex compound semi-calque, consisting of equivalent in Kazakh/Russian and international term; complex semi-calque, consisting of the international element and Kazakh/Russian term; and complex compound semi-calque, consisting of translated affixes and international term.

Keywords: term, terminology, international term, mining terminology, term building

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-678X-2019-126-1-173-182>

Introduction. In the modern world, international terms have become the object of not only professionals in the field of language, terminology but also this attracts the attention of society. This is explained by the fact that the role of international terms in the most diverse areas of our life is significantly and steadily increasing. At present, we are experiencing, without exaggeration, an international word-building boom not only in industrial and technical sphere, when international words and terms overwhelmed not only the language of print, radio, and television, but also the spoken language. Nowadays within the framework of emphasis on economy and industry, the way of specific concepts are named, structured, described, and translated, but nevertheless the problem of translating international terms has been the topical issue for Kazakhstani realia. The information in technical texts is encoded in terms or specialized knowledge units, which can be regarded as access points to more complex knowledge structures.

The development of terminology in historical language study, inter-language relations have always been in the focus of researchers' attention. At different times, the problems general terminology, field terminology and other issues of terms are in the sphere of interest of such researchers such as: A. Baitursynuly, M. Teresa Cabré, A. Kaidar, Sh. Kurmanbayuly, Zh.S. Beisenova, and many others.

In domestic linguistic science translation of international terms may be the object of research not only for terminology, but also translation studies and interlinguistics. At the moment, a direction of linguistics as interlinguistics has started its formation; one of the tasks is to find a natural language that could serve as a common language of communication for the peoples of

the world. There are two trends in the formation of lexical stock of various national languages. One of them reinforces the national elements of the vocabulary; the second one highlights the international word-stock. International word, international term or internationalism is a word which was borrowed from other languages. Therefore, international word-stock lives in every national language and includes terms of various areas of human activity. Here in the present article we present the results of the study of international mining terms and ways of their formation.

Methodology. To translate or not to translate international terms has been the topic for discussion for many years since forming terminology as an independent branch of linguistics. Translation of scientific and technical literature is achieved by the methods differed from the translation of literary works. A literary translator may be perceived as a portrait painter who aspires to portrait, rather than photographic similarity. Whereas a technical translator of scientific and technical literature is a photographer whose quality of work depends only on the accuracy of the transferred image. It can be said that the translation of fiction refers to the field of art, and technical translation refers to the field of science. According to the recent studies on term building, most scientists note that genuinely international terms that have the same meaning, especially in the field of industry, science and technology become more and more due to the international cooperation of professionals and scientists who develop coordinated international terminology at congresses and conferences. [1; 5 p., 2, 8 p.; 3, 47 p.; 4, 26 p.; 5, 558 p.; 6, 55 p.; 7, 50 p.; 8,].

Aims and Objectives. In market realia of Kazakhstan, technical translations are one of the most popular types of translation services. This statement is made after the result of providing translation services for national mining companies and national mining projects of Kazakhstan for several years. It is reasonably considered that only a translator with technical background with the knowledge of the subject field is able to translate a technical text well, i.e. a technical translator who understands the essence of the matter (the so-called 'engineering competent translation').

As a result of interaction and mutual influence of national languages, the number of borrowings increases, and the modern terminological base of the Kazakh language is no exception. Moreover, there is a tolerant attitude of society towards borrowed words and terms, which is characterized by a close relationship with other nations in all areas of professional and social life. In recent years, besides the popular oil production, Kazakhstan has been strengthening and maintaining international relations in mining and metallurgy, and this may be called as a period of the new industrial wave, which entails the assimilation of new borrowed words and terms due to the new technologies used for the mining industry.

The major purpose of the article is to study international words and terms, to identify the ways of translation for intercultural communication. The achievement of the set aim stipulates the research of the notion of the terms as 'international word', 'international term' or 'internationalism' and the study of the ways of their penetration into the languages and to specify the peculiarities of international words' translation in the context of the English, Kazakh, and Russian languages. The material of the research is mining terminology. In terminology we can observe the tendency of internationalization, i.e. the number of international words is constantly increasing. Internationality of terminology has a positive effect on language development. We can note that internationalism is an inter-language category, which appears only by comparing languages. Comparative study of international words is conducted mainly on the material of two or three languages. And in the light of 'language trinity' programme actively held in Kazakhstan, we consider the mining terms in 3 national languages: English, Kazakh and Russian.

Translate or not to Translate the International Terms? As for terminology, we face with new problems of translating or transcribing new terms, and the earlier solutions proposed by Akhmet Baitursynuly [4, 26 p.] may be no more relevant for forming new terms, particularly for technical terms of the mining industry.

Internationalism or international terms mean the words of international vocabulary that are similar to the meaning and the origin of words. The process of internationalism is the result of a long-term interaction of several languages in various professional, industrial and economic cooperation. Because they have the same or similar pronunciation and writing, they will be understandable for experts in a certain field.

Language contacts, the rapid development and the presence of various forms of the interlingual community should be denoted by the concept 'Internationalization of language'. Some scholars believe that this concept is able in a number of contiguous languages to emphasize the similarity of internationalism, both in terms of content and expression. [9, P. 40-46] Internationalization of language occurs when a large number of international units: words, morphemes, phraseological units, syntactic constructions in a language; and a large number of international words belong to scientific and technical terminology. [10, 11 p.]

Currently, international terms are considered by scientists from the perspective of the internationalization of the language, which indicates the language internationalization process in the most languages. The purpose of the internationalization is to provide the society with relevant scientific and technical information via the information exchange of scientists from different countries.

Regarding the internationalization process, Sharapova T.N. notes that this is the main trend that characterizes the current state of the world languages, and represents the general pattern of their interaction in the era of scientific and technological progress. The constant growth of international elements in vocabulary, word formation and phraseology of different languages indicates the expansion and deepening of interlanguage community and interlanguage similarity inherent in the languages of the world. [12, 87 p.] At the same time, the author notes, the level of internationalization of scientific and technical terminology is not yet sufficient, if we take into account that it should contribute to a greater mutual understanding of specialists.

The internationalization of languages serve as national, international and transterminologization. Transterminologization is perceived as the terminological system, which functions in different languages. These are the systems that already exist, their separation and fixation are prompted by life, the requirements of the modern level of science with its international connections, i.e. internationalization, passing through most languages. This is a special kind of internationalization, which is a consequence of a wide exchange of scientific information. As we see, transterminologization is a special case of internationalization, because transterminologization includes such internationalisms in which there are terminological elements of international terms (roots, suffixes and prefixes). T.V. Stasyuk considers that the terms derived from such specialized terminological elements have relatively high accuracy. Semantic accessibility and relative accuracy of terms are combined with their comparative multiplicity and determine transterminologization. [13, P. 95-100]

The patterns of the internationalization of terminology are convincingly disclosed by M.N. Volodina, who created the prerequisites for the development of the theory of terminological nomination. The terminological nomination is the sphere of nominative activity, where 'human creativity is especially vividly revealed, aimed at forming special names directly related to the process of professional and scientific communication, which is the basis for the development of scientific knowledge'. [14] In the light of this theory, national and international methods of terminological nomination, as well as potential possibilities of the information and terminological sphere of a specific language, which are practically inexhaustible, are revealed.

N.V. Butorina expresses a similar point of view: 'a distinctive feature of the terminological nomination, in particular, the nomination of areas of scientific knowledge, is its internationality, due to the international nature of the development of science'. [15]

Thus, international terms exist in any human language, and the international terms enable to enrich the national language, make the TL flexible and in no way impair its originality since the lexical and grammatical structure inherent in a given language, its internal laws of language development and national identity are fully preserved.

In the Kazakh language, the borrowing of foreign terms occurs mainly through the English and Russian languages. However, some scholars have a critical attitude to borrowing and stand for a national language, not international terminology. At the same time, most scholars are not so categorical about borrowing, believing that the main requirement for borrowing terms is not to use the words of foreign languages if the familiar and motivated term with a similar meaning is already functioning in the native language. Terminological lacunae is desirable to fill the existing internationalism. In the case of a different level of motivation of synonymous terms, preference should be given to the most motivated terms [16, 17 p.]. This attitude to borrowing is more characteristic of translation theory of terminology in Kazakhstan.

Regarding terms, we speak about full equivalence, as long as the term is monosemantic, context free and in the specialized field denote one concept. There are relations between concepts within one language, described in conceptual systems, and of course, between two or more languages, resulting from the comparison of the corresponding conceptual systems.

The reasons why Kazakh terminology is rich in international terms is that their use gives a rigorous scientific text solidity and greater scientific weight. This remark can rightly be attributed to any national terminology. However, we should not forget that the majority of scientists do not object to the use of international terms, noting that when borrowing, the measure should be kept, and the calculation itself should be motivated.

Internationalisms, as already noted, is subject to the internal grammatical rules of the language development of the modern Kazakh language and its national identity. Deliberate substitution of international terms with national ones will not solve the problem of terminology of the national language of science since internationalization as a common language is also characteristic of the Kazakh language. [18]

Results. The problem of translating international terms is one of the most important issues for translation studies. A translator has to fear not only the numerous pseudo-internationalisms that can confuse even a qualified professional, and completely distort the meaning of the utterance, but also the difficulties can arise when choosing between maintaining of international form and the selection of not single-rooted equivalent in the native or foreign language. The problem arises when international words have synonyms. In this case, international words have more scientific terminological nature and the choice between two synonyms will depend on the nature of the text and its addressee. There can be some common mistakes that await an interpreter when dealing with this kind of vocabulary, their causes and ways to avoid them.

The research is aimed at the selection of the optimal translation of the international vocabulary. The problem of translator's 'false friends' can be applied to the translation of scientific and technical texts; it has its characteristic peculiarities. It is possible to note that the translator's 'false friends' in the scientific and technical texts of mining industry are characterized by certain specific properties. Some words related to the translator's 'false friends' category are considered to be international words.

The major difficulty of translating technical texts is the accurate transferring of special terms without misunderstanding. This is impossible without the technical background of a technical translator and understanding the meaning of the translated text. Because mining industry is a specific type of the technical translation and has variations in term use with the oil and gas industry, though both of industries have similar geologic terms in exploration and production of natural resources.

For instance, while searching for the English equivalent for the Kazakh ұңғыма and Russian скважина, one can find several synonyms for this term as bore, borehole, hole and well. The translator will have a problem in choosing a certain correct form of the term between borehole and well. Let's present an analysis of the above-mentioned terms.

According to the explanatory dictionary for well drillers, 'Typically a borehole is drilled by machine and is relatively small in diameter. A well is usually sunk by hand and is relatively large in diameter'. [2] However, this is not enough for a technical translator for the mining industry, and borehole should be chosen as the proper equivalent for the mining industry, because well is used only for oil and gas industry because of the liquid nature of oil, and borehole is used for mining industry because of the solid nature of the ore.

So, every of the four English terms has its own particular meaning in a precise sphere. However, in Kazakh and Russian, it is used with respect to only one meaning ұңғыма and скважина which has no specific semantic varieties.

One more difficulty in translating for the mining industry is the widely used synonymic range of terms, though many terminologists of Kazakhstan and Russia consider that synonyms should not be applied for terms. [4, 5, 6.] As for the foreign terminologists they admit the synonyms in terminology. [3]

For example, while translating the English text, a translator may meet the terms as beneficiation, concentration, dressing, enrichment, refinement, separation, treatment, and washing for the Kazakh кен байыту and Russian обогащение, and the translator will have a problem in choosing a certain correct form of the term between the range of synonyms. Here comes the technical background of the translator: concentration is used for concentrating the chemicals in laboratory; refinement is used only for gold and silver refining in mining and metallurgy (but oil can also be refined); separation is the exact process of separating the different metals in the ores; washing is the initial process of separating the ores; dressing is used for treating the ore in the special equipment; and treatment is the general name for processing the ores of any type. Only enrichment and beneficiation may be used synonymously for the Kazakh кен байыту and Russian обогащение.

Translating international terms in the Kazakh scientific and technical language has shown that international terms are translated mainly by word-building calque, namely with the help of semi-calque. The proposed classification of Kazakh semi-calque internationalisms is based on the principle of forming semi-calque from both source language and target language, and the borrowed lexical material, as in the following examples:

English term	Kazakh term	Russian term
<i>magnetic separation</i>	<i>магниттік сепарация</i>	<i>магнитная сепарация</i>
<i>agglomeration shop</i>	<i>агломерациялық цех</i>	<i>агломерационный цех</i>
<i>blast furnace</i>	<i>домна пеші</i>	<i>доменная печь</i>
<i>project capacity</i>	<i>жобалық қуат</i>	<i>проектная мощность</i>
<i>drilling rig</i>	<i>бұрғылау құрылғысы</i>	<i>бурильная установка</i>

During the research, we found out the following versions of Kazakh semi-calque internationalisms and propose to classify taking into account their term building peculiarities in various languages:

1. Complex semi-calque, consisting of the whole units of the English, Kazakh and Russian languages:

English term	Kazakh term	Russian term
<i>mineral resources</i>	<i>минералды ресурстар</i>	<i>минеральные ресурсы</i>
<i>young modulus</i>	<i>юнг модулі</i>	<i>модуль юнга</i>
<i>induction furnace</i>	<i>индукциялық пеш</i>	<i>индукционная печь</i>

2. Complex compound semi-calque, consisting of equivalents in the Kazakh/Russian languages and international term:

English term	Kazakh term	Russian term
<i>magnetic survey</i>	<i>магниттік барлау</i>	<i>магниторазведка</i>
<i>dry separation</i>	<i>құрғақ сепарация</i>	<i>сухая сепарация</i>
<i>ball mill</i>	<i>шарлы дүірмен</i>	<i>шаровая мельница</i>
<i>topographic surface</i>	<i>топографиялық бет</i>	<i>топографическая поверхность</i>
<i>crushing department</i>	<i>уатқыш цех</i>	<i>дробильный цех</i>
<i>abutment pressure</i>	<i>тірек қысымы</i>	<i>опорное давление</i>
<i>finished product</i>	<i>дайын өнім</i>	<i>готовая продукция</i>

3. Complex semi-calque, consisting of the international element (English) and Kazakh/Russian term:

English term	Kazakh term	Russian term
<i>conveyer belt</i>	<i>конвейерлік таспа</i>	<i>конвейерная лента</i>
<i>filterer type</i>	<i>фильтр түрі</i>	<i>тип фильтра</i>
<i>ultrasound</i>	<i>ультрадыбыс</i>	<i>ультразвук</i>
<i>antiparticles</i>	<i>антибөлшектер</i>	<i>античастицы</i>
<i>metacenter</i>	<i>метаорталық</i>	<i>метацентр</i>
<i>hyperplane</i>	<i>гипержазықтық</i>	<i>гиперплоскость</i>
<i>hydroisolator</i>	<i>гидроажыратқыш</i>	<i>гидроизолятор</i>
<i>autovibrations</i>	<i>автотербеліс</i>	<i>автоколебание</i>

4. Complex compound semi-calque, consisting of translated affixes and international term (English):

English term	Kazakh term	Russian term
<i>jasperoid (jasperoid rock)</i>	<i>яшмоидтар (яшматәрізді таужыныстар)</i>	<i>яшмоиды (порода яшмоидная)</i>
<i>amber placer</i>	<i>янтарлы шашыранды кендер</i>	<i>янтарные россыпи</i>
<i>ellipsoid orientation</i>	<i>эллипсоидты бағдарлау</i>	<i>ориентирование эллипсоида</i>
<i>drill man</i>	<i>бұрғылаушы</i>	<i>бурильщик</i>

Conclusion. Thus, taking into consideration all the above-said, we are able to state that international terms are related to name the scientific and technical terms

- function in at least three unrelated languages;
- close in sound, graphic and semantic form;
- the result of language contact.

At the same time, internationalism is applied in many languages, and every national terminology is based on international terms.

The first stage in translating mining terms involves studying the meaning of the source-language mining term to be translated. Then, after having compared the technical background studies, a term with the same content must be sought in the target-language mining system. Equivalence aims to give the lexis and terminology of two languages equal meaning and corresponding import and significance, and, as can be seen from some of the research presented above, it also strives to achieve the same terminological effect based on technical interpretation of the information in the source language.

Thus, translating the international terminology in scientific and technical literature using various ways is basically applied by means of semi-calques, the classification of which was based on the principle of deriving from mining terminology. In addition, certain derivational features of semi-calque were analyzed during the study of translating or not translating the international terms into any TL, in our case Kazakh and Russian languages. We believe that the terminological system of the Kazakh technical language is significantly enriched by the use of various versions of semi-calque types.

Therefore, to achieve professionalism in translating technical data of mining industry, a technical translator for mining industry should master a required number of field-specific terminology, denoting the basic concepts of geology, mining and metallurgy for definite stages of workflow in exploration, production, beneficiation, and enrichment.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Айтбайұлы Ө. Қазақ тіл білімінің терминологиясы мәселелері. – Алматы: «Абзал-Ай» баспасы, 2013. – 400 б.
- 2 Қайдаров Ә. Қазақ терминологиясына жаңаша көзқарас. – Алматы, 1993 – 42 б.
- 3 Cabré M. Teresa, Terminology: theory, methods and applications. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 1998.
- 4 Құрманбайұлы Ш. Терминтану: оқу құралы. - Алматы: «Атлас» баспасы, 2006. - 244 б.
- 5 Құрманбайұлы Ш. Қазақ терминологиясы: зерттеулер, оқулық, сөздік, библиография. - Алматы: «Сардар», 2014. - 928+16 жапсырма бет.
- 6 Бейсенова Ж.С. Отраслевая терминология: системность, типология, функционирование. Монография, издание второе. Астана, 2011 – 228 б.
- 7 Baisanova Zh. Intercultural Approach of Professional Lexicon in Veterinary Medicine. Aitmatov Academy, London, 2014. – 172 p.
- 8 Батыршаұлы С. Халықаралық терминдерді аудару мәселесіне қатысты айтар ой. // Ана тілі газеті, 2018. [Электронды ресурс] - URL: <http://anatili.kazgazeta.kz/?p=46631> (Қаралған күні: 21.12.2018)
- 9 Исакова С. Кірме терминдерді қабылдаудың шетелдік тәжірибесі. // «Терминжасам қағида-даттары және ұлттық терминология мәселелері» республикалық ғылыми-теориялық конференция материалдары. - Астана, 2018. - Б. 40-46. [Электронды ресурс] - URL: <https://termincom.kz/articles/?id=74> (Қаралған күні: 22.12.2018)
- 10 Manerko L.A., Klaus-Dieter Baumann, Hartwig Kalverkämper. Terminology Science in Russia today: From the Past to the Future. Frank&Timme, 2014.

- 11 Gazda J. Интернационализация как интегрирующий элемент языков средневропейского пространства // Crossroads of Cultures: Central Europe. Literaria Humanitas. Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University. №011-2002-01_07.
- 12 Шарапова Т.Н. Исследование интернациональных компонентов в немецкой терминологии бионики // Омский научный вестник. 2014. № 4 (131). [Электронный ресурс] - URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/issledovanie-internatsionalnyh-komponentov-v-nemetskoj-terminologii-bioniki> (Дата обращения: 25.12.2018)
- 13 Стасюк Т.В. Природа термина в когнитивно-антропологической парадигме языкознания // Вестник Киевского национального лингвистического университета, 2012. Выпуск 25, - С. 95-100.
- 14 Володина М.Н. Когнитивно-информационная природа термина и терминологическая номинация: диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук. Москва, 1998. - 36 с.
- 15 Буторина Н.В. Наименования наук и их производные в диахронии и синхронии (на материале романских, германских и русского языков): диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Ижевск, 2009. - 29 с.
- 16 Таранова Е.Н., Ермакова Л.Р., Таранов А.О. Интернациональные термины как объект лингвистического исследования (на примере терминов ландшафтоведения в русском и немецком языках) // Научные ведомости БелГУ. Серия Гуманитарные науки. 2016. № 21 (242). Выпуск 31. [Электронный ресурс] - URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/internatsionalnye-terminy-kak-objekt-lingvisticheskogo-issledovaniya-na-primere-terminov-landshaftovedeniya-v-russkom-i-nemetskom> (Дата обращения: 05.01.2019)
- 17 Худайбергенова А. Принципы построения переводного идеографического словаря банковской терминологии (на материале русского, английского и казахского языков): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. - Алматы, 2003. - 28 с.
- 18 Саньярова Н.С., Букейханова Р.К. Интернациональные термины в казахском языке и способы их перевода // Евразийский союз ученых (ЕСУ). - 2015, - №12 (21). [Электронный ресурс] - URL: <http://euroasia-science.ru/filologicheskie-nauki/internatsionalnye-terminy-v-kazaxskom-yazyke-i-sposoby-ix-perevoda/> (Дата обращения: 06.01.2019)

А.Т. Бакеева, С.Ж. Тәжібаева

Л.Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Тау-кен саласындағы халықаралық терминдерді аудару

Андатпа. Берілген мақалада халықаралық ғылыми техникалық терминология, олардың жасалу және аударылуы жолдары қарастырылады. Авторлар техникалық терминдердің жасалу жолдарын тау кен ісі терминологиялық базасы негізінде зерттейді. Тау кен ісі өнеркәсібіндегі ағылшын, қазақ және орыс тілдеріндегі терминдердің аударылуын зерттеу нәтижесінде, терминжасамның негізгі тәсілдері менжартылай кальканың түрлері анықталды. Мақала авторлары түпнұсқа тілінен аударылу тіліне берілу кезіндегі жартылай калька тәсілімен және кірме лексикалық материалдармен аударылған халықаралық терминдерді жіктеуді ұсынады: күрделі жартылай калька тәсілімен аударылатын толық бірліктер; күрделі жартылай калька тәсілімен аударылатын қазақ/орыс тілдеріндегі элементтер мен халықаралық терминдер; күрделі жартылай калька тәсілімен аударылатын интернационализм бірлігі мен қазақ/орыс терминдері; және күрделі жартылай калька тәсілімен аударылатын аударма аффикстері мен халықаралық терминдер.

Түйін сөздер: термин, терминология, интернационалды термин, техникалық термин, терминжасам.

А.Т. Баекеева, С.Ж. Тажибаева

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Перевод интернациональных терминов горнорудной промышленности

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы, связанные с интернациональной научно-технической терминологией, их способами образования и проблемами перевода. Авторы описывают способы формирования технических терминов на примере терминологической базы горнорудной отрасли. В результате исследования по переводу интернациональных горнорудных терминов английского, казахского и русского языков были определены основные способы терминообразования и типы полукальки. Авторы предлагают классификацию интернациональных терминов, переведенных способом полукальки, основанную на принципе формирования полукальки из исходного языка на язык перевода, и заимствованного лексического материала: сложная полукалька, состоящая из целых единиц; сложная составная полукалька, состоящая из эквивалента в казахском/русском языке и интернационального термина; сложная полукалька, состоящая из элемента интернационализма и казахского/русского термина; сложная составная полукалька, состоящая из переводных аффиксов и интернационального термина.

Ключевые слова: термин, терминология, интернациональные термины, технические термины, терминообразование.

References

- 1 Aitbauly Ó. Qazaq til biliminiń terminologıyası máseleleri [Issues of Kazakh linguistics terminology]. («Abzal-Aı» baspasy, Almaty, 2013, 400 p.). [in Kazakh]
- 2 Qaidarov Á. Qazaq terminologıyasına jańasha kózqaras [A new look at Kazakh terminology]. (Almaty, 1993, 42 p.). [in Kazakh]
- 3 Cabrè M. Teresa, Terminology: theory, methods and applications. (John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 1998).
- 4 Qurmanbauly Sh. Termintaný: oqý quraly [Terminology: textbook]. («Atlas» baspasy, Almaty, 2006, 244 p.). [in Kazakh]
- 5 Qurmanbauly Sh. Qazaq terminologıyası: zertteýler, oqýlyq, sózdik, bibliografıa [Kazakh terminology: research, textbook, vocabulary, bibliography]. (Sardar, Almaty, 2014, 928+16 sticker page). [in Kazakh]
- 6 Beisenova J.S. Otrasleyvaia terminologıa: sistemnost, tipologıa, fýnksionirovanie [Industry terminology: systematic, typology, functioning]. Monografıa, izdanie vtoroie [Monograph, second edition]. (Astana, 2011, 228 p.). [in Russian]
- 7 Baisanova Zh. Intercultural Approach of Professional Lexicon in Veterinary Medicine. (Aitmatov Academy, London, 2014, 172 p.).
- 8 Batyrshaulı S. Halyqaralyq terminderdi áydarý máselesine qatysty aıtar oı [The idea of translating international terms]. («Ana tili» gazeti, 2018). [Electronic resource] Available at: <http://anatili.kazgazeta.kz/?p=46631> (Accessed: 24.12.18)
- 9 Isakova S. Kirme terminderdi qabyldaıdyń sheteldik tájiribesi [Foreign experience of accepting term terms], «Terminjasam qaǵıdattary jáne ulttyq terminologıa máseleleri» respýblikalyq ğylymi – teorıalyq konferentsıa materialdary [Materials of the republican scientific-theoretical conference «Principles of the terminology and problems of national terminology»], Astana, 2018, P. 40-46. [Electronic resource] Available at: <https://termincom.kz/articles/?id=74> (Accessed: 09.12.18)
- 10 Manerko L.A., Klaus-Dieter Baumann, Hartwig Kalverkämper. Bügingi Reseydegi terminologıya ğılımi: ötkennen bolaşaqqa deyin [Terminology Science in Russia today: From the Past to the Future]. Frank&Timme, 2014.
- 11 Gazda J. Internatsionalizatsıa kak integrırıyúıı element ıazykov sredneevropeiskogo prostranstva.

Crossroads of Cultures: Central Europe. Literaria Humanitas. Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University. №011-2002-01_07.

12 Sharapova T.N. Issledovanie internatsionalnyh komponentov v nemetskoj terminologii bioniki [The study of international components in the German terminology of bionics], Omskii nauchnyi vestnik [Omsk Scientific Herald], 2014, (4-131). [Electronic resource] Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/issledovanie-internatsionalnyh-komponentov-v-nemetskoj-terminologii-bioniki> (Accessed: 17.01.19) [in Russian]

13 Stasiuk T.V. Priroda termina v kognitivno-antropollogicheskoj paradigme iazykoznanija [The nature of the term in the cognitive-anthropological paradigm of linguistics], Vestnik Kievskogo natsionalnogo lingvisticheskogo yniuersiteta [Bulletin of the Kiev National Linguistic University], (25), P. 95-100. (2012) [in Russian]

14 Volodina M.N. Kognitivno-informatsionnaja priroda termina i terminologicheskaja nominatsija [The cognitive-informational nature of the term and terminological nomination]: Dissertatsija na soiskanie ychenoi stepeni doktora filologicheskikh nauk [dissertation for the degree of Doctor of Philology]. (Moscow, 1998, 36 p.). [in Russian]

15 Bytorina N.V. Naimenovaniya nauk i ih proizvodnye v diahronii i sinkhronii (na materiale romanskix, germanskix i rýsskogo iazykov) [Names of sciences and their derivatives in diachronic and synchrony (on the material of Romance, Germanic and Russian languages)], Dissertatsija na soiskanie ychenoi stepeni kandidata filologicheskikh nauk [dissertation for the degree of candidate of philological sciences]. (Ijevsk, 2009). [in Russian]

16 Taranova E.N., Ermakova L.R., Taranov A.O. Internatsionalnye terminy kak obekt lingvisticheskogo issledovaniya (na primere terminov landshaftovedeniya v rýsskom i nemetskom iazykah) [International terms as an object of linguistic research (on the example of landscape science terms in Russian and German)], Nauchnye vedomosti BelGÝ, Seriya Gymanitarnye nauki, 2016, № 21 (242), Vypýsk 31 [Electronic resource] Available at: <https://cyberleninka.ru/article/v/internatsionalnye-terminy-kak-obekt-lingvisticheskogo-issledovaniya-na-primere-terminov-landshaftovedeniya-v-russkom-i-nemetskom> (Accessed: 05.01.19) [in Russian]

17 Hydaibergenova A. Printsipy postroeniya perevodnogo ideograficheskogo slovaria bankovskoj terminologii (na materiale rýsskogo, anglijskogo i kazahskogo iazykov) [Principles of construction of translational ideographic dictionary of banking terminology (on the material of Russian, English and Kazakh languages)]: Avtoreferat dissertatsii na soiskanie ychenoi stepeni kandidata filologicheskikh nauk [dissertation author's abstract for the degree of candidate of philological sciences]. (Almaty, 2003, 28 p.). [in Russian]

18 Samarova N.S., Bykeihanova R.K. Internatsionalnye terminy v kazahskom iazyke i sposoby ih perevoda [International terms in the Kazakh language and methods of their translation]. (Evrazijskii soýz ychenykh (ESÝ) [Eurasian Union of Scientists (ESU)], №12 (21), 2015, [Electronic resource] Available at: <http://euroasia-science.ru/filologicheskie-nauki/internatsionalnye-terminy-v-kazahskom-yaazyke-i-sposoby-ix-perevoda/> (Accessed: 06.01.19) [in Russian]

Авторлар туралы мәлімет:

Баекеева А.Т. – Гуманитарлық ғылымдар магистрі, PhD докторант, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. Қ. Мұңайтпасов көшесі 11, Астана, Қазақстан.

Тәжібаева С.Ж. - Филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. Қ. Мұңайтпасов көшесі 11, Астана, Қазақстан.

Bayekeeva A.T. – MA in Translation Studies, PhD Candidate, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Munaitpassov Street 11, Astana, Kazakhstan.

Tazhibayeva S.Zh. – Doctor of Philology, Professor, L.N. Gumilyov Eurasian National University. 11, Munaitpassov Street, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Филология ғылымдарының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиетті оқыту әдістемелерін және де ғылыми конференциялардың ең маңызды материалдарын, библиографиялық шолу мен сын пікірлерді көрсететін әдебиеттану және тілтану саласындағы мұқият тексеруден өткен түпнұсқа ғылыми жұмыстарды жариялау.

2. Журналда мақаланы жариялаушы автор Ғылыми басылымдар бөліміне (*мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет*) қолжазбаның қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын тапсыру және **Word** форматындағы нұсқасын **vest_phil@enu.kz** электрондық поштасына жіберу қажет. Қағазға басылған мақала мәтіні мен электронды нұсқасы бірдей болулары қажет. Мақаламен бірге автордың жұмыс орнынан **Ілеспе хат** та тапсырылуы қажет. Мақалалар **қазақ, орыс, ағылшын** тілдерінде қабылданады.

3. Авторлардың редакцияға мақалаларды жіберуі «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысында» басуға және шет тіліне аударып, қайта басуға келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы өз туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына, барлық көшірмелердің, кестелердің, сұлбалардың, иллюстрациялардың тиісті түрде рәсімдеуіне кепілдеме береді.

4. Ұсынылатын мақала көлемі (жекедеректер мен әдебиеттер тізімін қоса):

- мақалалар үшін - 8 ден 16 бетке дейін;
- сын пікірлер (монографияға, кітапқа) және конференция туралы пікір - 6 дан 12 бетке дейін.

5. Мақала мәтінінің пішіні:

- **Microsoft Word** (docx) форматындағы файлда;
- **Times New Roman** шрифінде;
- жақтау жолағы 2x2x2x2;
- 1,5 жоларалық интервалы;
- 14 кегл;
- мәтінді жақтау көлеміне сәйкестендіру керек;
- Әрбір азатжол қызыл сызықтан басталуы қажет (1 см шегініс);
- **транслитерация** Library of Congress (LC) жүйесінде жасалуы керек.

Мақаланы құру сұлбасы:

XҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар) туралы метамәліметтердің мазмұны (Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template қараңыз)

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында **қою әріппен** жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемелерде жұмыс істесе, онда автордың тегі мен тиісті мекеменің қасында бірдей белгіше қойылады) Автор(лар)дың **E-mail**-ы – жақша ішінде (*курсивпен*);

Мақала атауы – жолдың ортасында (жартылай қоюмен)

Аңдатпа – (100-200 сөз) формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі, зерттеу нәтижелері, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер («Түйін сөздер» сөз тіркесі **жартылай қоюмен** белгіленеді) (5-8 сөз немесе сөз тіркестері) - Түйін сөздер зерттеу тақырыбын өте дәл бейнелеу керек, сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін мақала мәтінінің терминдерін және де басқа маңызды ұғымдарды қамтуы қажет.

Мақаланың негізгі мәтіні кіріспені, мақсат пен міндеттерді қоюлуын, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың шолуын, зерттеу әдістерін, нәтижелер/талқылау қорытынды қамтуы қажет (жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1 см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Кестелер, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр иллюстрация қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқаларына міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 153 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 185 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Мақаланың негізгі мәтініндегі кітапқа сілтеме қолданылған беттерді көрсету керек (мысалы, [1, 45 б.].

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекенжайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс істеу. Ғылыми басылымдар бөліміне түскен мақалалар жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Эксперттер ұсынылған мақалаға оның жариялау мүмкіндігі, жақсарту қажеттілігі немесе қабылданбауы туралы дәлелді қорытындысын қамтитын жазбаша сын пікір береді. Жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда авторлар үш күн аралығында мақаланың корректурасын жіберу керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі. Оң сын пікірлер алған мақалалар оларды талқылау және басылымға бекіту үшін журналдың редакциялық алқасына ұсынылады.

Журналдың басылым жиілігі: жылына 4 рет.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына келесі реквизиттер бойынша төлем жасау қажет (ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 тенге; басқа ұйым қызметкерлеріне - 5500 тенге).

Реквизиттері:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«Мақала үшін, автордың АТЫ-ЖӨНІ»

Provisions on articles submitted to the journal “Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Goal of the journal. Publication of carefully selected original scientific papers in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, language and literature teaching methods, most significant proceedings of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish a paper in the journal must submit the paper in one hard copy (printed version), signed by the author, to the scientific publication office (at the address: 010008, the Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Administrative Building, Office 408) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in **Word** format. At the same time, strict compliance between Word-version and the hard copy is required. And also the authors need to submit a cover letter.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of papers to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, the L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish papers in the journal and their re-publication in any foreign language. By submitting the text of the paper for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about themselves, lack of plagiarism and other forms of unauthorized use in the article, proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, and illustrations.

4. The recommended volume of the paper (including metadata and references):

- for papers – between 8-16 pages;
- for reviews (of monographs, books), reviews on conferences – between 6-12 pages.

5. Text formatting requirements:

- Microsoft Word file format (docx);
- Times New Roman font;
- the size of the fields 2 * 2 * 2 * 2;
- line spacing 1,0;
- size 14;
- text alignment in width;
- each paragraph beginning with the main line (indent 1 cm);
- transliteration is carried out according to the Library of Congress (LC) system.

Structure of the article:

IASTI <http://grnti.ru/> – first line, left

The content of the metadata about the author (see Рәсімдеу үлгісі / Paper template)

Initials and Surname of the author (s) – center alignment, italics

Full name of the affiliation, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization)

Author's e-mail (s) – in brackets (italics)

Paper title – center alignment (bold)

Abstract (100-200 words) must not contain formulas or repeat the content of the paper; it must not contain bibliographic references; it must reflect the summary of the paper, preserving the structure of the paper – introduction, methodology and research methods, research results, conclusion.

Key words (the phrase «Keywords» is bold) (5-8 words/word groups). Keywords must be extremely accurate to reflect the subject area of the study, include terms from the text of the paper and other important concepts that make it possible to facilitate and expand the possibilities of finding the paper by means of an information retrieval system).

The main text of the paper must contain an introduction, setting goals and objectives, a review of works on the research topic, research methods, results / discussions conclusion / conclusions – line spacing – 1, «main line» indent – 1.25 cm, justified alignment.

Tables, figures must be placed after the mention. Each illustration must be followed by the inscription. Figures should be clear, clean, and unscanned. Only those formulas referenced in the text are subjected to numbering.

All abbreviations and shprteneings, with the exception of obviously well-known, must be decoded when first used in the text.

Information about the financial support of the work is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text, references are indicated in square brackets. References must be numbered strictly in the order of mention in the text. The first reference in the text to a reference must have the number [1, 153 p.], the second – [2, 185 p.], Etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). Links to unpublished works are not allowed. Undesirable references to unlicensed publications are not recommended (examples of the description of the list of references, descriptions of the list of references in English, see below in the sample article).

At the end of the paper, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the paper is in Kazakh), in Kazakh and English (if the paper is in Russian) and in Russian and Kazakh (if the paper is in English language).

Information about the authors: last name, first name, patronymic, scientific degree, position, affiliation, full business address, telephone, e-mail – in Kazakh, Russian and English.

6. The manuscript must be carefully verified. Non-compliant manuscripts will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Papers submitted to the Department of Scientific Publications (editing office) are sent for anonymous review. Experts give a written review of the submitted paper with a reasoned conclusion about the possibility of its publication, the need to send for revision or (rejection) of the paper. Papers that have received a negative review are not accepted for reconsideration. Authors should, within three days, send the proofreading of the paper if it is decided to finalize the paper. Corrected versions of papers and the author's response to the reviewer are sent to the editor. Papers with positive reviews are submitted to the editorial board of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive opinion on publication must pay to the following banking details (for ENU employees – 4,500 KZT, for outside organizations – 5,500 KZT):

Реквизиты:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«For the publication, Name of the author»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. Серия Филология»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающих актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значимые материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале, необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором, в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail vest_phil@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией. А также авторам необходимо представить **сопроводительное письмо**.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя – Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева – публикации статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Рекомендованный объем (включая метаданные и список литературы):

- для статей – от 8 до 16 страниц;
- для рецензий (на монографии, книги), отзывов о конференциях – от 6 до 12 страниц.

5. Требования к форматированию текста:

- формат файла Microsoft Word (docx);
- шрифт Times New Roman;
- размер полей 2*2*2*2;
- междустрочный интервал 1,0; – кегль 14;
- выравнивание текста по ширине;
- каждый абзац должен начинаться с красной строки (отступ 1 см);
- транслитерация осуществляется по системе Library of Congress (LC).

Схема построения статьи:

ГРНТИ <http://grnti.ru/> – первая строка, слева

Содержание метаданных об авторе (см. Рәсімдеу үлгісі/Образец оформления статьи/ Template)

Инициалы и фамилия автора(ов) – выравнивание по центру (начертание курсивом)

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках (начертание курсивом)

Название статьи – выравнивание по центру (начертание полужирным)

Аннотация (100-200 слов) не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, методологию и методику исследования, результаты исследования, заключение.

Ключевые слова (словосочетание «Ключевые слова» выделяется полужирным) (5-8 слов/словосочетаний). Ключевые слова должны предельно точно отражать предметную область исследования, включать термины из текста статьи и другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку цели и задач, обзор работ по теме исследования, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» – 1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Эксперты дают письменную рецензию на представленную статью с мотивированным заключением о возможности ее опубликования, необходимости направить на доработку или (отклонении) статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию, к повторному рассмотрению не принимаются. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи в случае принятия решения о доработке статьи. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию, необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Requisites:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16	2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)
	3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
- 2019. - 1 (126). - Астана: ЕҰУ. 202-б.
Шартты б.т. - 18,0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды